

Stemmer det at dagens foreldre bidrar til mobbing?

Dagens foreldre forsøker å oppdra sosiale vinnere. Men det vi trenger, er sosiale superhelter.

Psykologen
Line Marie Warholm
Psykologspesialist og spaltist

Før halloween tok en journalist kontakt med meg og spurte:

«Hvordan kan man unngå at ens eget barn blir utestengt på halloween?»

Jeg svarte. Men etterpå tenkte jeg: Dette spørsmålet er jo helt feil!

Spørsmålet vi stiller oss, burde heller være: «Hva kan jeg gjøre for at mitt barn ikke utestenger *andre* på halloween?»

Til Aftenposten sier Andreas Mikkelborg, rektor ved Munke-rud skole, at foreldre ved skolen bidrar til utestengning.

Det høres kanskje kontroversielt og spesielt ut. Men spørsmålet fra journalisten før halloween illustrerer nettopp hvorfor vi ikke klarer å få bukt med utestengning og mobbing: Som foreldre er vi er mest opptatt av vårt eget barn. Og som samfunn er vi mest opptatt av å snakke om ofrene.

opp og frem, uten omtanke for fellesskapet rundt barnet.

Det er som om vi er barnets advokat, hvis oppgave er å få barnet til å fremstå på best mulig måte der ute, uavhengig av hvilke verdier barnet egentlig navigerer etter.

I mange miljøer går det på rundgang hvem som utestenges, rivaliseringen er kontinuerlig, og du er aldri helt trygg. Det er som om de spiller et spill med hverandre som brikker, i stedet for å utvikle vennskap der omtanke og lojalitet er valutaen. Vi kan si at alle oppfører seg som mobbere, men føler seg som ofre.

Nettopp når verden føles brutalt, er det viktigere enn noen sinne at vi holder fast i det gode. At vi hjelper barna med å bli mennesker med humane verdier, integritet og verdighet. Det gir glede, mening og håp.

Dobbelkommunikasjon. Det vi burde undre oss over, er hvorfor normalt empatiske barn stenger andre ute og blir med på mobbing. Hvorfor velger de å bli en mobber, når de kan være en helt?

Vi dobbeltkommuniserer til barna. Vi sier: Vær snill, ikke mobb og ikke steng andre ute. Samtidig sier vi: Pass på deg sjæl og gjør det som sikrer din egen posisjon, for husk at det verste som kan skje, er at du faller utenfor.

Vi snakker om toleranse, utenforskap og mobbing, men vi viser barna at det er spisse albuer de trenger.

Når vi fremhever for barna hvor forferdelig det er å bli utestengt, ønsker vi antagelig å vekke empati, slik at barna velger å invitere inn den som står utenfor. Men barna vet at den som går mot flokken, lett kan havne utenfor selv.

Og når vi voksne hele tiden sier: Du må holde deg på god fot med de populære, du må mestre - og helst vinne - det sosiale spillet!

Da er det ikke lett for barna å velge å stå imot presset og ta gode valg.

Barnets advokat. Det sosiale livet blant barn og ungdom er brutalisert. Sosiale medier bidrar til det. Snitche-kultur bidrar til det. Og ikke minst bidrar vi foreldre til det når vi er mest opptatt av å få vårt eget barn

Risikere egen posisjon. Hvis vi virkelig vil at verden skal bli et bedre sted, må vi oppdra barna våre til å gjøre heltdåder. Vi må vise dem at vi ikke alltid kan velge det som føles mest komfortabelt her og nå. Noen ganger må vi ta valg hvor vi risikerer vår egen sosiale posisjon, og gjøre det vi vet er moralsk sett riktig. Selv om det kommer med en kostnad.

Det handler nemlig ikke om å vinne det sosiale spillet, det handler om å være et ålreit menneske.

Det er bedre å falle ut av gruppen enn å være midtpunkt i en råtten klasse.

Så når barna våre blir sittende alene fordi de ikke vil være med på skittent spill, skal vi si: Nå er jeg så stolt av deg. Du er en helt!

Fakta.

Line Marie Warholm

Psykologspesialist og psykologanalytiker.

Bred erfaring fra offentlig psykisk helsevern, familievern, privat praksis og fra rettsvesenet.

Aktuell med boken «Robuste barn – fra ofre til sosiale superhelter».

Er spaltist i Aftenposten.